

Fundusze Europejskie:
Ewaluacja

Ewaluacja mid-term

Funduszu na rzecz Sprawiedliwej
Transformacji w ramach
programu Fundusze Europejskie
dla Małopolski 2021–2027

Autor opracowania

ekovert Łukasz Szkudlarek, ul. Średzka 10/1B, 54-017 Wrocław

Wydawca

Województwo Małopolskie

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Departament Rozwoju Regionu

Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego

ul. Wielicka 72A, 30-552 Kraków

tel. +48 12 29 90 900, fax +48 12 29 926

Korekta tekstów, opracowanie graficzne, skład publikacji:

Firma Reklamowa Graf Media

Opracowanie w wersji elektronicznej dostępne na stronie

www.obserwatorium.malopolska.pl

ISBN:

978-83-67243-94-0 (wersja drukowana)

978-83-67243-95-7 (wersja elektroniczna)

Egzemplarz bezpłatny.

Przy publikowaniu danych z opracowania prosimy o podawanie źródła.

Kraków 2025

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021–2027

Fundusze Europejskie
dla Małopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

Cel badania

Głównym celem badania jest ocena postępów w realizacji FST w Małopolsce Zachodniej i ich wpływu na łagodzenie społeczno-gospodarczych skutków transformacji klimatycznej i energetycznej.

Cele szczegółowe:

- aktualizacja diagnozy społeczno-gospodarczej regionu,
- ocena stopnia wdrożenia FST i identyfikacja wyzwań,
- wskazanie rekomendacji dla skuteczniejszego wdrażania programu.

Termin realizacji badania: maj–wrzesień 2025 roku.

Metody badawcze

	 Desk research	 Badania ankietowe CATI/CAWI
 Analizy ekonometryczne i statystyczne	 Wywiady pogłębione IDI	 Panele ekspertów
 Analiza SWOT	 Warsztat rekomendacyjny	

Zakres przestrzenny badania

MAŁOPOLSKA ZACHODNIA

powiat
olkuski

powiat
chrzanowski

powiat
oświęcimski

powiat
wadowicki

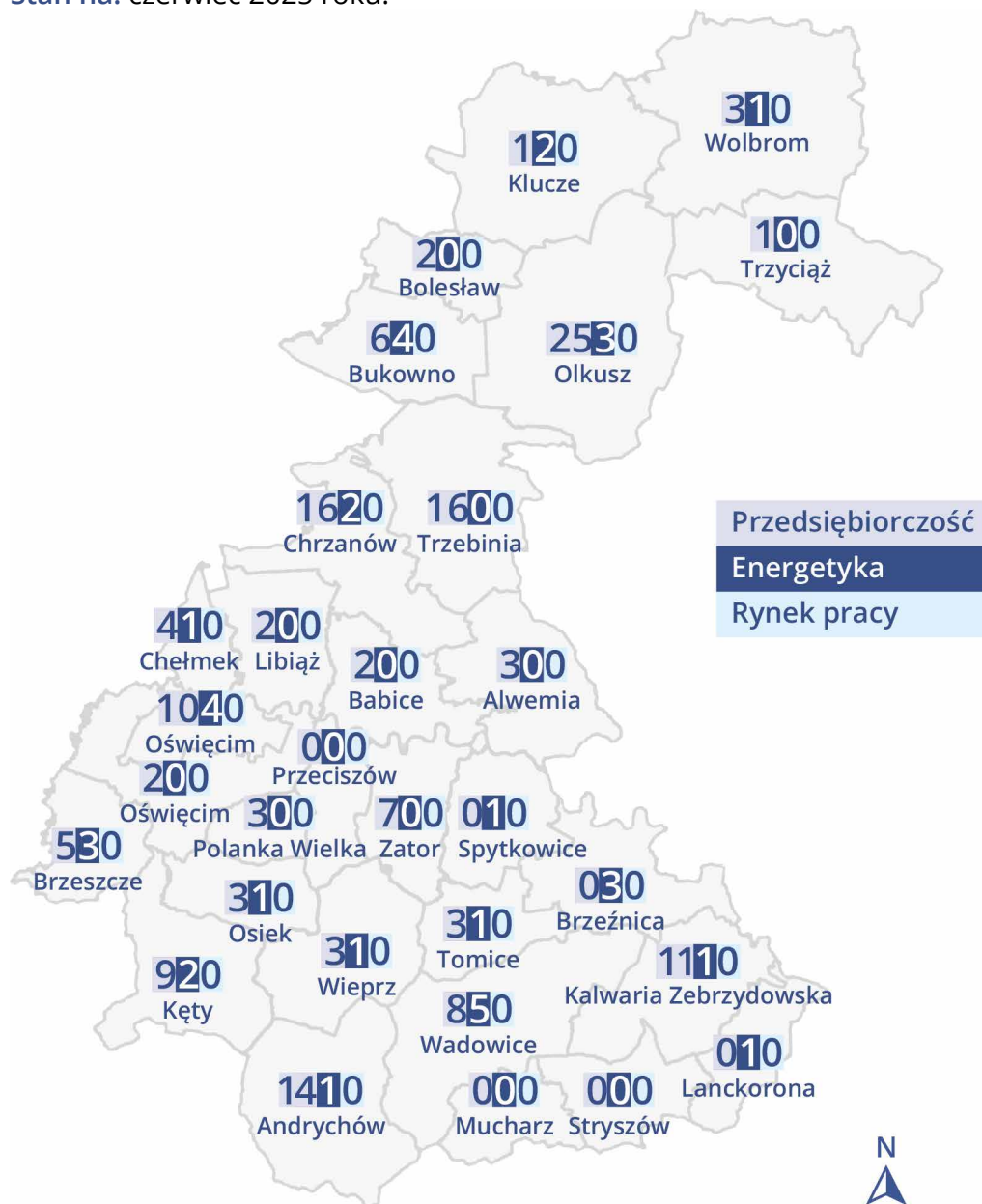
WOJEWÓDZTWO
MAŁOPOLSKIE

Efekty interwencji

Liczba beneficjentów według kategorii działań w gminach Małopolski Zachodniej

Stan na: czerwiec 2025 roku.

Wybrane wskaźniki produktu i rezultatu

Stan na: koniec czerwca 2025 roku.

1255

Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie

1438

Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie

156

Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)

156

Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji

1 920 000

Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego

2109

Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu

221

Małe i średnie przedsiębiorstwa wprowadzające innowacje produktowe i procesowe wsparciem w programie

180

Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego

Zakres badania

Badanie koncentruje się na Priorytecie 8. FEM – Fundusze Europejskie dla Sprawiedliwej Transformacji Małopolski Zachodniej.

Rynek pracy i edukacja

Wsparcie przedsiębiorczości i MŚP

Inicjatywy lokalne i usługi społeczne

Transformacja energetyczna i transportowa

GOZ

Rewitalizacja terenów zdegradowanych

Adaptacja do zmian klimatu

Wnioski i rekomendacje

Przeprowadzone analizy pozwoliły na sformułowanie **11 rekomendacji**, które mogą wpłynąć na lepsze dopasowanie wsparcia sprawiedliwej transformacji w Małopolsce Zachodniej.

1 Obecne kryteria działania 8.1 są zbyt wąskie i ograniczają dostęp do wsparcia tylko do wybranych branż. Proponuje się rozszerzenie katalogu PKD, tak by pomoc obejmowała także osoby z sektorów powiązanych z transformacją. Dzięki temu więcej pracowników realnie zagrożonych zmianami gospodarczymi mogłoby skorzystać z programów.

2 Brakuje pełnej inwentaryzacji terenów zdegradowanych i szkód górniczych, co utrudnia planowanie rewitalizacji. Rekomenduje się przygotowanie dokładnych map i rejestrów dostępnych dla samorządów i inwestorów. Pozwoli to lepiej ocenić ryzyka i efektywnie planować inwestycje.

3 Projekty z działania 8.7 w niewielkim stopniu wspierały zieloną i cyfrową transformację firm. Należy wprowadzić mechanizmy zachęcające przedsiębiorców do wdrażania rozwiązań proekologicznych i cyfrowych. Dzięki temu wsparcie będzie lepiej odpowiadać na wyzwania nowoczesnej gospodarki.

4 Limit mocy do 5 MW w działaniu 8.11 ograniczył liczbę zgłoszeń i wykorzystanie środków. Rekomenduje się zniesienie tego progu, aby umożliwić większym inwestycjom udział w konkursach. Zwiększyłoby to atrakcyjność działania i poprawiło efektywność wydatkowania funduszy.

5 W regionie są duże, zdegradowane tereny przemysłowe, które mogłyby być wykorzystane pod OZE. Wprowadzenie preferencji dla takich lokalizacji pozwoliłoby łączyć rekultywację z zieloną transformacją. To rozwiązanie zwiększyłoby podaż terenów inwestycyjnych i przyspieszyłoby rozwój OZE.

6 W małych gminach brakuje inwestycji w lokalne źródła ciepła i mikro-sieci, co utrzymuje zależność od węgla. Potrzebne są konkursy wspierające budowę rozproszonych systemów energetycznych opartych na OZE. Takie rozwiązania zmniejszą emisję i poprawią bezpieczeństwo energetyczne na obszarach peryferyjnych.

7 Znaczna część środków FST trafiła do kilkudziesięciu firm ściśle powiązanych z górnictwem. Zaleca się zapewnienie im dodatkowego, spersonalizowanego wsparcia na dywersyfikację działalności. Dzięki temu łatwiej odnajdą się na nowych rynkach i ograniczą zależność od górnictwa.

8 Wyzwania regionu wciąż wymagają wsparcia i dotychczasowe działania są niewystarczające. Konieczna jest kontynuacja programów transformacji energetycznej i społecznej także po 2027 roku. Priorytetem powinny być inwestycje w OZE, transport niskoemisyjny, rekultywację terenów i zatrzymanie młodych ludzi w regionie.

9 Problem „drenażu mózgów” nie jest adresowany przez obecne projekty FST. Potrzebne są programy zachęcające młodych do pozostania lub powrotu do regionu, np. poprzez staże, mieszkania czy wsparcie startupów. Takie inicjatywy pomogą utrzymać kapitał ludzki w Małopolsce Zachodniej. Zaleca się też promowanie rozwiązań ułatwiających zatrudnienie osób 50+, np. elastycznych godzin, szkoleń i mentoringu.

10 Beneficjenci FST działają w różnych częściach regionu, ale nie wymieniają się doświadczeniami. Proponuje się stworzenie platformy współpracy i cyklu spotkań o transformacji. Ułatwi to transfer wiedzy i inspirowanie nowych projektów.

11 Cyfryzacja i automatyzacja firm mogą prowadzić do redukcji zatrudnienia. Proponuje się premiowanie projektów, które wdrażają technologie w sposób sprzyjający tworzeniu lub utrzymaniu miejsc pracy. Dzięki temu transformacja cyfrowa będzie bardziej sprawiedliwa społecznie.

www.obserwatorium.malopolska.pl

Egzemplarz bezpłatny

ISBN:

978-83-67243-94-0 (wersja drukowana)

978-83-67243-95-7 (wersja elektroniczna)

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021–2027